

FOCUS NR. 65

Evolutie van de dynamiek in de kinderopvangsector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tussen 2018 en 2022

DIETER DEMEY

Er is de voorbije tijd veel aandacht geweest voor de kinderopvangsector, niet enkel in Brussel, maar ook in Vlaanderen en Wallonië. Deze Focus bestudeert de dynamiek in de sector gedurende de periode van 2018 tot en met 2022. Het aantal openingen en sluitingen van opvangvoorzieningen wordt in kaart gebracht en ook wat dit betekent voor de opvangcapaciteit. Verder worden verschillen in de dynamiek naargelang het inkomenstarief, de opvangvorm en naar gemeente onderzocht. Tot slot worden mogelijke verklaringen voor de recente sluitingen van voorzieningen besproken.

Kinderopvang, een sector in beweging

In de actualiteit is er de voorbije maanden en jaren veel aandacht geweest voor de kinderopvangsector. Verschillende aspecten kwamen in het publieke debat aan bod, zoals de noodzakelijke uitbreiding van de capaciteit en het gebrek aan investeringen, de kwaliteit (zoals het aantal kinderen per begeleider), sluitingen (ten gevolge van COVID en personeelstekorten) en de hervorming van de sector (enkel van toepassing in de Franstalige Gemeenschap). Deze evoluties hebben een belangrijke impact gehad op de sector, maar de vraag is welke precieze impact deze evoluties hebben gehad op het aantal voorzieningen en de opvangcapaciteit.

Deze Focus brengt de dynamiek in de kinderopvangsector in kaart op het vlak van het aantal voorzieningen en de opvangcapaciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het doel is om een beter zicht te ontwikkelen op de verschillende componenten van veranderingen in het aantal voorzieningen en de capaciteit.

Dalingen of stijgingen in het aantal voorzieningen worden veroorzaakt door voorzieningen die openen, stoppen of worden samengevoegd. Veranderingen in de capaciteit worden eveneens veroorzaakt door voorzieningen die openen of stoppen en bijkomend door een uitbreiding of inkrimping van de bestaande capaciteit.

In de analyse zullen de verschillende **componenten** van de dynamiek in het aantal voorzieningen en de capaciteit worden bestudeerd, met name openingen, sluitingen en uitbreidingen (of inkrimpingen). De dynamiek zal apart worden bestudeerd in de **inkomensgerelateerde** en **niet-inkomensgerelateerde** voorzieningen, in de **gezins-** en de **groepsopvang**, en op **gemeentelijk niveau**. De evolutie in de meest recente vijf jaar (2018-2022) zal worden bestudeerd, dus van voor de COVID-19 crisis tot na de crisis.

Vanuit een beleidsperspectief is het belangrijk om de dynamiek in de sector beter te begrijpen aangezien een groot verloop in de kinderopvangsector het (nog) moeilijker maakt om de beleidsdoelstellingen te behalen (→ [Kader 1](#)).

1. Overheidsdoelstellingen met betrekking tot de beschikbaarheid van formele kinderopvang

Brusselse Regering: dekkingsgraad → minstens het Gewestelijke gemiddelde

In de beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (2019-2024) is opgenomen dat “prioritair crèches en andere opvangstructuren die werken met tarieven aangepast aan het inkomen van de ouders worden ondersteund die gelegen zijn in wijken met een lagere dekkingsgraad dan het gewestelijke gemiddelde” [Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2019: 55-56].

Vlaamse Regering: dekkingsgraad → minstens 50 %

In het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van baby's en peuters streeft de Vlaamse Regering tegen 2016 naar “een aanbod voor minstens de helft van de kinderen jonger dan drie jaar, en vanaf 2020 voor alle gezinnen met een behoefte aan kinderopvang” [Vlaamse Regering, 2018]. Uit een studie blijkt dat er een totale onvervulde behoefte is aan formele opvang bij 8,6 % van de gezinnen met niet-schoolgaande kinderen tussen 3 maanden en 3 jaar in het Vlaamse Gewest [Teppers, Schepers & Van Regenmortel, 2019: 177]. De Vlaamse Regering werkt momenteel aan een nieuw decreet kinderopvang waarin de doelstelling om een opvangplaats te voorzien voor de helft van de kinderen jonger dan drie jaar niet langer is opgenomen¹.

Franse Gemeenschapsregering: dekkingsgraad → minstens 33 %

De Franse Gemeenschap streeft naar minstens een gesubsidieerde plaats per drie kinderen jonger dan drie jaar en heeft als doelstelling om binnen het kader van het Plan Cigogne 2021-2026 meer dan 5 200 plaatsen te creëren in de opvang voor jonge kinderen, waarvan 2 100 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest [Gouvernement de la Communauté française, 2021: 40; ONE].

Europese Commissie: dekkingsgraad → minstens 45 %

In de Barcelonadoelstellingen voor 2030 wordt er aanbevolen dat ten minste 45 % van de kinderen onder de 3 jaar deelneemt aan voor- en voorschoolse educatie en opvang [Raad van de Europese Unie, 2022: 2]. Deze doelstelling vervangt de Barcelonanorm, waarin er werd gestreefd naar een plaats in een kinderopvangvoorziening voor 33 % van alle kinderen jonger dan drie jaar [Europese Commissie, 2002: 12].

Gegevensbronnen

De gegevens over de kinderopvangvoorzieningen en de opvangcapaciteit zijn afkomstig van Kind en Gezin en l'Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE). Deze organisaties staan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in voor de vergunning van voorzieningen (→ [Kader 2](#)).

2. Kinderopvanggegevens

De kinderopvanggegevens zijn afkomstig van Kind en Gezin (voor de Nederlandstalige organisaties) en ONE (voor de Franstalige organisaties). De capaciteit heeft betrekking op het aantal plaatsen in een voorziening. Een plaats kan gebruikt worden door meerdere kinderen (bijvoorbeeld als kinderen halftijds worden opgevangen), dus de opvangcapaciteit zal lager zijn dan het aantal opgevangen kinderen in een voorziening. De gegevens hebben betrekking op de situatie op 31 december van het desbetreffende jaar en worden door het BISA samengevoegd en verwerkt. De meest recente gegevens beschrijven de situatie op 31 december 2022.

Voorzieningen vergund door zowel Kind en Gezin als ONE kunnen **inkomensgerelateerd** of **niet-inkomensgerelateerd** zijn:

- Voorzieningen vergund door Kind en Gezin op trap 0 of trap 1 van het subsidiesysteem zijn vrij in het bepalen van de prijs die gezinnen moeten betalen voor de opvang. In voorzieningen op trap 2 en trap 3 wordt de prijs die gezinnen betalen voor de opvang bepaald op basis van het gezinsinkomen (Kind en Gezin, 2016, p. 49). In 2022 was dit minimum € 6,00 en maximum € 33,31 per dag (Kind en Gezin, 2024, p. 9).
- In kinderopvangvoorzieningen vergund door ONE is de prijs gebaseerd op het gezinsinkomen in erkende en gesubsidieerde voorzieningen. In 2023 was dit minimum € 2,98 en maximum € 42,14 per dag (ONE, 2023).

Verder kan er ook een onderscheid gemaakt worden naargelang de **opvangvorm**, met name **gezinsopvang** of **groepsopvang**. Over het algemeen is het aantal kinderbegeleiders en het totaal aantal kinderen dat tegelijk mag worden opgevangen lager in de gezinsopvang dan in de groepsopvang².

Methodologie

Kind en Gezin

In de gegevens die worden aangeleverd door Kind en Gezin, is er informatie over de startdatum en stopdatum van elke kinderopvangvoorziening vanaf 1 april 2014 (dus sinds de start van het decreet kinderopvang). Op basis hiervan is het mogelijk om te berekenen hoeveel kinderopvangvoorzieningen er elk jaar zijn gestart en hoeveel er zijn gestopt. Er is ook informatie over de kenmerken van deze voorzieningen, zoals de opvangcapaciteit, het inkomenstarief, de opvangvorm en de gemeente. Wijzigingen in de opvangcapaciteit werden geïdentificeerd door de lijsten met de kinderopvangvoorzieningen van verschillende jaren met elkaar te vergelijken.

Twee belangrijke opmerkingen bij de gegevens van Kind en Gezin:

1. De gegevens worden retrospectief aangepast, zoals bijvoorbeeld de startdatum van de voorzieningen. Aangezien er in deze Focus gebruikt gemaakt wordt van de meest recent aangeleverde gegevens, kan er daardoor een verschil zijn tussen de cijfers in de tabellen die gepubliceerd worden op de website van het BISA en de cijfers die hier worden gepresenteerd;

2. Er is één kinderopvangvoorziening die is gestart en gestopt tijdens hetzelfde jaar (gedurende 2022). Deze voorziening is behandeld als “starter” in de analyse.

ONE

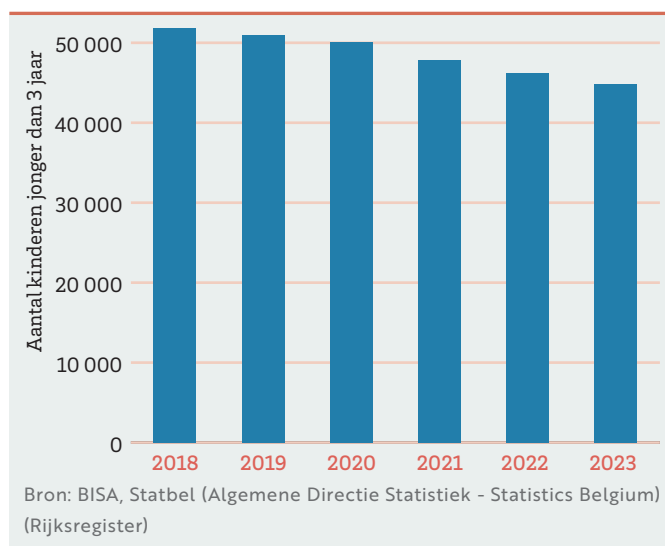
In de gegevens die worden aangeleverd door ONE, is er in tegenstelling tot de gegevens van Kind en Gezin, geen informatie over de startdatum of stopdatum van kinderopvangvoorzieningen. De gegevens van jaar t worden daarom vergeleken met de gegevens van jaar $t-1$ om te identificeren welke opvangvoorzieningen nieuw zijn, en welke opvangvoorzieningen zijn gesloten. Op basis daarvan wordt dan berekend hoeveel kinderopvangvoorzieningen er zijn gestart en hoeveel er zijn gestopt. Net als bij Kind en Gezin is er ook informatie over de kenmerken van de gestarte en gesloten voorzieningen. Voor het identificeren van wijzigingen in de opvangcapaciteit werd dezelfde methode gehanteerd als voor de gegevens van Kind en Gezin.

Een belangrijke opmerking bij de gegevens van ONE is dat opvangvoorzieningen die starten én stoppen tijdens hetzelfde jaar, niet kunnen worden geïdentificeerd aangezien die noch in jaar t , noch in jaar $t-1$ deel zullen uitmaken van de gegevens.

Demografische context: evolutie in het aantal kinderen jonger dan drie jaar tussen 2018 en 2023

Grafiek 1 toont de evolutie in het aantal kinderen jonger dan drie jaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tussen 2018 en 2023. Er is een duidelijke daling van het aantal 0-2 jarigen, van 51 883 in 2018 naar 44 819 in 2023.

1 AANTAL KINDEREN JONGER DAN DRIE JAAR IN HET BHG, 2018-2023 (OP 1 JANUARI)

Componenten van de dynamiek in de kinderopvangsector

I: Globale evolutie in het aantal kinderopvangvoorzieningen en de opvangcapaciteit tussen 2018 en 2022

Tussen 2018 en 2022 is het aantal voorzieningen gedaald van 698 in 2018 naar 656 in 2022 (-42) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aantal voorzieningen vergund door Kind en Gezin is gedaald van 222 naar 199, en van 478 naar 459 voorzieningen vergund door ONE. De opvangcapaciteit is echter gestegen gedurende dezelfde periode, van 20 194 plaatsen in 2018 naar 20 941 plaatsen in 2022 (+747). Terwijl de opvangcapaciteit in de voorzieningen vergund door Kind en Gezin is gedaald, van 7 038 naar 6 763, is die in de voorzieningen vergund door ONE gestegen, van 13 228 naar 14 250. Deze netto evolutie zegt ons echter weinig over de onderliggende dynamiek in de kinderopvangsector.

II: De dynamiek in de kinderopvangsector naar vergunningsinstelling, tariefbepaling en opvangvorm

Kind en Gezin

Tijdens de periode van 2018 tot en met 2022 zijn er in totaal 58 kinderopvangvoorzieningen vergund door Kind en Gezin geopend en 87 gesloten (zie 2 en de gedetailleerde Tabel in [Bijlage 1](#)). Het aantal stoppers is dus hoger dan het aantal starters. Gemiddeld werden er jaarlijks 11,6 voorzieningen geopend en 17,5 voorzieningen gesloten. Er zijn in totaal 1927 plaatsen gecreëerd in de startende voorzieningen, maar er verdwenen 2 208 plaatsen in de stoppende voorzieningen. Daardoor is netto de opvangcapaciteit gedaald met 281 plaatsen in de voorbije vijf jaar (zonder rekening te houden met veranderingen van de capaciteit in bestaande voorzieningen).

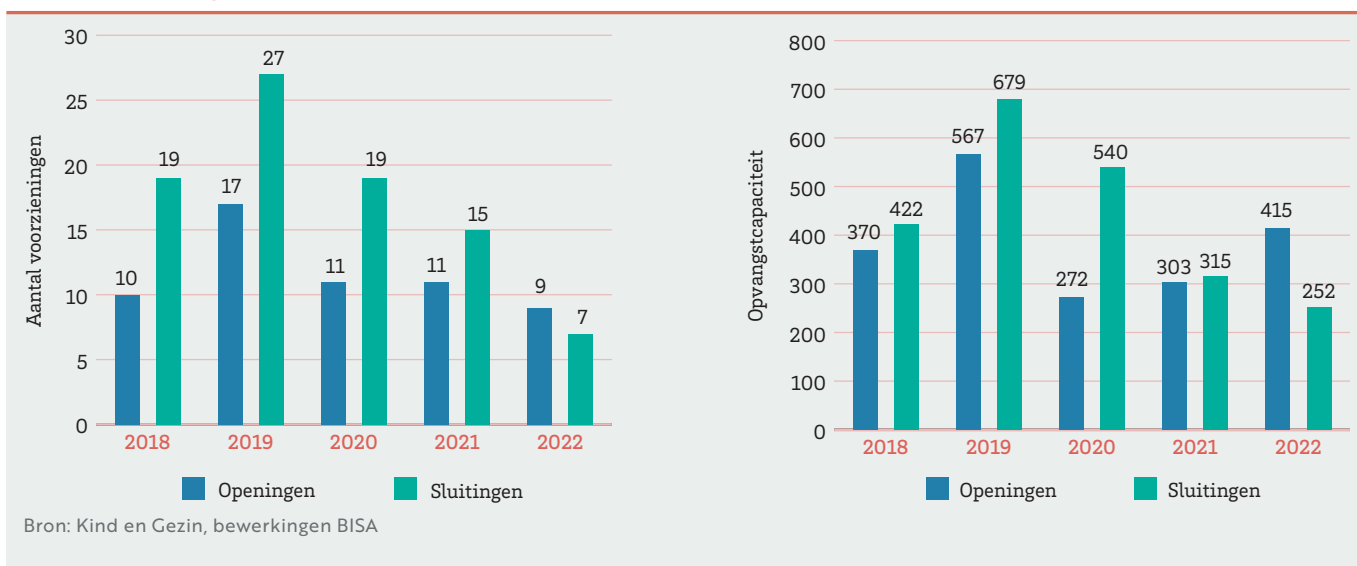
Tijdens dezelfde periode zijn er 47 **inkomensgerelateerde** voorzieningen geopend, tegenover 42 sluitingen, terwijl er slechts 11 **niet-inkomensgerelateerde** voorzieningen zijn bijgekomen, tegenover 45 sluitingen. Daardoor is netto de opvangcapaciteit in de inkomensgerelateerde voorzieningen gestegen met 511 plaatsen, terwijl die in de niet-inkomensgerelateerde voorzieningen is gedaald met 792 plaatsen.

Zowel in de **gezinsopvang** als in de **groepsopvang** waren er meer sluitingen dan openingen, met als gevolg een netto daling in de opvangcapaciteit in beide opvangvormen. Het gaat over 10 openingen versus 18 sluitingen in de gezinsopvang, en 49 openingen versus 69 sluitingen in de groepsopvang.

ONE

Tijdens de periode van 2018 tot en met 2022 zijn er in totaal 111 kinderopvangvoorzieningen vergund door ONE geopend en 157 gesloten (zie 3 en de gedetailleerde Tabel in [Bijlage 1](#)). Het aantal stoppers is dus net zoals bij Kind en Gezin hoger dan het aantal starters. Gemiddeld werden er jaarlijks 22,2 voorzieningen

2 EVOLUTIE IN HET AANTAL OPENINGEN, SLUITINGEN EN DE OPVANGCAPACITEIT IN VOORZIENINGEN VERGUND DOOR KIND EN GEZIN, 2018-2022

geopend en werden er 31,4 voorzieningen gesloten. Er zijn in totaal 2361 plaatsen gecreëerd in de startende voorzieningen, terwijl er 2298 plaatsen zijn verdwenen in de stoppende voorzieningen. Daardoor is netto de opvangcapaciteit licht gestegen met 63 plaatsen in de voorbije vijf jaar (opnieuw zonder rekening te houden met veranderingen van de capaciteit in bestaande voorzieningen).

Er zijn 60 **inkomensgerelateerde** en 51 **niet-inkomensgerelateerde** voorzieningen geopend, tegenover respectievelijk 79 en 78 sluitingen. Ondanks het hogere aantal sluitingen dan openingen, zijn er netto 479 inkomensgerelateerde plaatsen bijgekomen, terwijl er 416 niet-inkomensgerelateerde plaatsen zijn verdwenen.

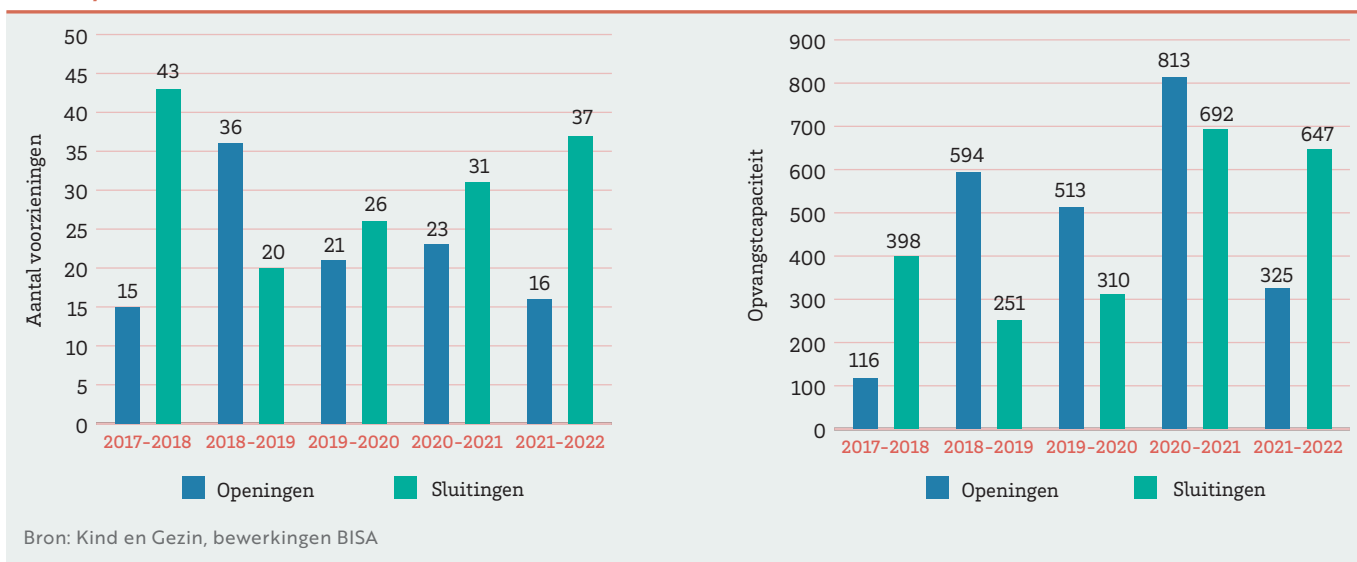
Het aantal sluitingen in de **gezinsopvang** en **groepsopvang** is gelijklopend, en is hoger dan het aantal openingen. De opvangcapaciteit is gedaald in de gezinsopvang, maar is licht gestegen in de groepsopvang.

III: De dynamiek in de kinderopvangsector op gemeentelijk niveau

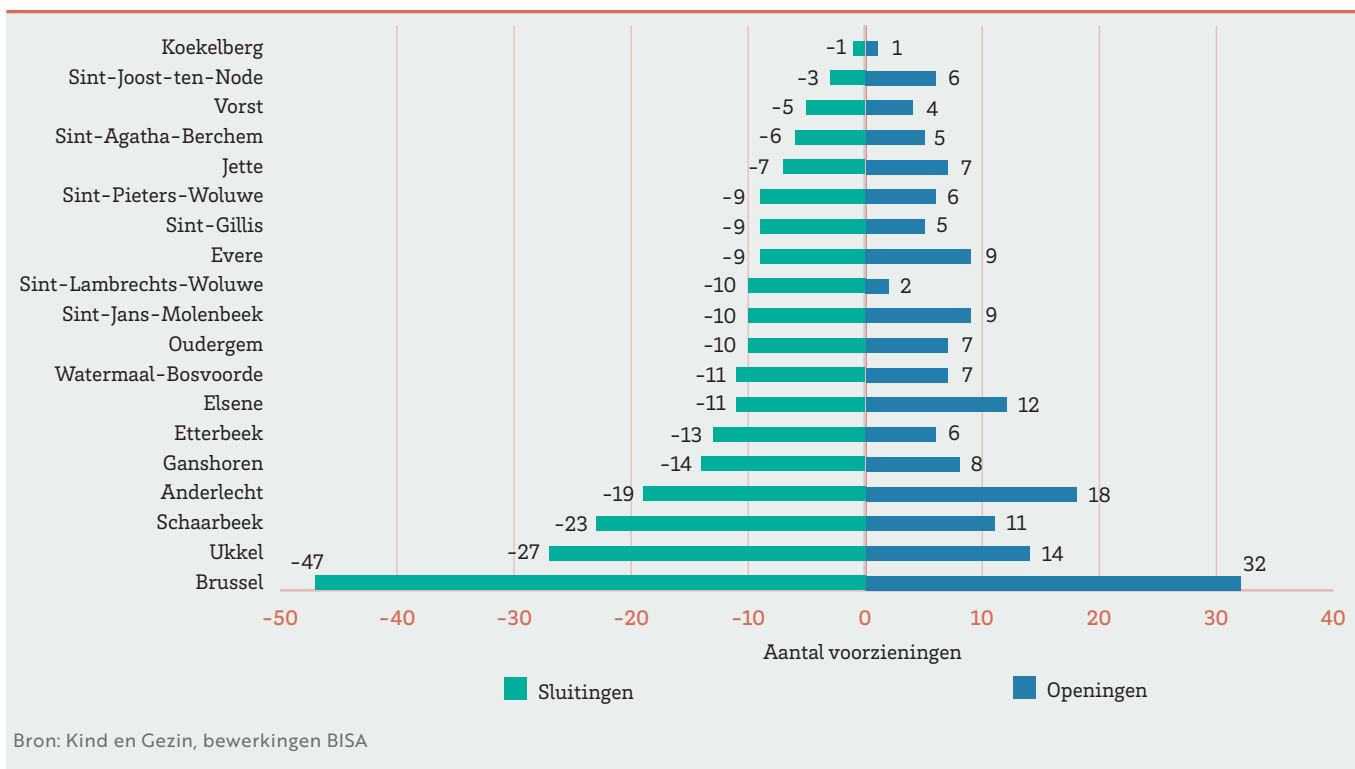
In absolute aantallen en voor zowel voorzieningen vergund door Kind en Gezin als ONE, was tijdens de periode 2018-2022 het aantal **openingen** het hoogst in de gemeenten Brussel (32 nieuwe voorzieningen), Anderlecht (18 nieuwe voorzieningen) en Elsene (12 nieuwe voorzieningen), en het laagst in de gemeenten Koekelberg (1 nieuwe voorziening), Sint-Lambrechts-Woluwe (2 nieuwe voorzieningen) en Vorst (4 nieuwe voorzieningen) (4).

Het aantal **sluitingen** was het hoogst in de gemeenten Brussel (47 gesloten voorzieningen), Ukkel (27 gesloten voorzieningen) en Schaarbeek (23 gesloten voorzieningen), en het laagst in de gemeenten Koekelberg (1 gesloten voorziening), Sint-Joost-ten-Node (3 gesloten voorzieningen) en Vorst (5 gesloten voorzieningen).

3 EVOLUTIE IN HET AANTAL OPENINGEN, SLUITINGEN EN DE OPVANGCAPACITEIT IN VOORZIENINGEN VERGUND DOOR ONE, 2018-2022

4 AANTAL OPENINGEN EN SLUITINGEN NAAR GEMEENTE, 2018-2022

Er zijn echter grote verschillen in het aantal kinderen jonger dan drie jaar tussen de gemeenten, van 628 in Watermaal-Bosvoorde tot 6 976 in Brussel (op 1 januari 2023). Indien er rekening gehouden wordt met het aantal 0-2 jarigen in een gemeente³, dan is verhoudingsgewijs het aantal openingen het hoogst in de gemeenten Watermaal-Bosvoorde, Oudergem en Ganshoren, en het aantal sluitingen in de gemeenten Watermaal-Bosvoorde, Ganshoren en Ukkel.

Verschillen starters en stoppers naargelang de opvangcapaciteit?

Zijn opvangvoorzieningen die sluiten voorzieningen met een eerder kleine of een eerder grote opvangcapaciteit? De mediane opvangcapaciteit van alle opvangvoorzieningen vergund door Kind en Gezin gedurende de periode 2018 en 2022 (zonder rekening te houden met de gezinsopvang) is 25. Dit betekent dat 50 % van de voorzieningen een lagere opvangcapaciteit heeft dan 25 plaatsen, en 50 % van de voorzieningen heeft een hogere opvangcapaciteit dan 25 plaatsen. De mediane opvangcapaciteit van de gesloten voorzieningen bedraagt 20, en die van geopende voorzieningen 26. Dit wijst erop dat voorzieningen die zijn gesloten gedurende de periode 2018-2022 een lagere opvangcapaciteit hebben dan geopende voorzieningen.

In de opvangvoorzieningen vergund door ONE is er daarentegen geen verschil in de mediane opvangcapaciteit van opvangvoorzieningen die werden geopend of gesloten werden gedurende de periode van 2018 tot en met 2022. De mediane opvangcapaciteit is voor zowel starters als stoppers gelijk aan 21.

IV: Veranderingen in de opvangcapaciteit door uitbreidingen (en inkrimpingen)

Niet alleen openingen en sluitingen veroorzaken veranderingen in het aantal voorzieningen en de opvangcapaciteit, maar ook

uitbreidingen van de capaciteit in bestaande voorzieningen en inkrimpingen.

In voorzieningen vergund door Kind en Gezin, werd gedurende de periode van 2018 en 2022 de capaciteit uitgebreid in 12 voorzieningen, terwijl de capaciteit daalde in 4 voorzieningen. In totaal werden er 76 plaatsen gecreëerd in bestaande voorzieningen, maar verdwenen er ook 75 plaatsen. Deze plaatsen verdwenen tijdens de periode 2019-2020 en 2020-2021, dus dit is mogelijks gerelateerd aan de COVID-19 pandemie.

In voorzieningen vergund door ONE, werd gedurende dezelfde periode de capaciteit uitgebreid in 52 voorzieningen, terwijl de capaciteit daalde in 11 voorzieningen. In totaal werden er 411 plaatsen gecreëerd in bestaande voorzieningen, en daalde de capaciteit met 97 plaatsen.

Uit de gegevens valt echter niet af te leiden of een vermindering van de capaciteit tijdelijk (bv. door een personeelstekort) of permanent is.

Mogelijke verklaringen voor de sluitingen

Opvangvoorzieningen kunnen sluiten omwille van verschillende redenen. Sluitingen worden voornamelijk veroorzaakt door individuele redenen. Tijdens 2023 waren de belangrijkste redenen voor sluitingen van kinderopvangvoorzieningen vergund door Kind en Gezin in het Vlaams Gewest de volgende [e-mail van Kind en Gezin van 21 maart 2024]:

- › ouderdom/pensioen (15,54 %);
- › nieuwe uitdaging (13,55 %);
- › gezondheidsredenen (13,06 %);
- › werken in andere locatie (11,07 %).

Voor voorzieningen vergund door ONE die sloten tijdens het jaar 2023 waren de redenen voor de sluitingen als volgt [e-mail van ONE van 6 mei 2024]:

- › financiële redenen (5 voorzieningen);
- › transformatie (3 voorzieningen);
- › tijdelijke sluiting overgaand in definitieve sluiting (2 voorzieningen);
- › contractbreuk kinderverzorg(st)er (1 voorziening);
- › definitieve terugtrekking (1 voorziening);
- › pensioen (1 voorziening);
- › andere (3 voorzieningen);
- › onbekend (3 voorzieningen).

Daarnaast kan de vergunning van een voorziening **opgeheven** worden indien de opvang niet voldoet aan de voorwaarden, bijvoorbeeld indien vastgestelde inbreuken niet op korte termijn worden opgelost of binnen de schorsingstermijn⁴. Sinds 2022 houdt Kind en Gezin hier cijfers over bij. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd er in 2022 1 locatie minstens 1 dag gesloten door een schorsing of opheffing waardoor 25 plaatsen (tijdelijk) zijn weggevalen⁵. Ook voorzieningen vergund door ONE kunnen omwille van dezelfde reden worden gesloten [bx], 2019).

Andere mogelijke redenen waarom opvangvoorzieningen sluiten zijn **verhuizingen** [Bruzz, 2019], faillissementen [Bruzz, 2022c] en hervormingen in de sector. Er is bijvoorbeeld een bezorgdheid dat de **hervorming** van de opvangsector in de Franstalige Gemeenschap tot sluitingen zal leiden [Le Soir, 2021].

Kinderdagverblijven vergund door Kind en Gezin in Brussel moeten georganiseerd worden in het Nederlands. Indien de voorziening de **taalwetgeving** niet respecteert, dan kan deze worden gesloten. Als gevolg hiervan zijn er sinds 2017 vijf kinderdagverblijven gesloten en stapten een aantal voorzieningen over naar de Franstalige Gemeenschap [Bruzz, 2022b].

Ondanks het feit dat opvangvoorzieningen aangeven dat er een schrijnend tekort is aan gekwalificeerd personeel [Devlieghere et al., 2021: 62], worden **personeelstekorten** niet aangehaald als reden voor het permanent sluiten van een voorziening. Personeelstekorten kunnen wel leiden tot een (tijdelijke) vermindering van de opvangcapaciteit [Bruzz, 2022a] of tijdelijke sluitingen [La Libre Belgique, 2020; Bruzz, 2021].

Samenvatting en conclusies

De Brusselse kinderopvangsector beweegt: voorzieningen openen, andere verhuizen of sluiten, sommige breiden hun opvangcapaciteit uit. Bij het formuleren van beleidsdoelstellingen is het belangrijk om rekening te houden met dit verloop. Immers, bij een groot verloop zullen meer plaatsen moeten worden gecreëerd om het verlies aan plaatsen op te vangen. Deze studie heeft aangetoond dat gedurende de periode van 2018 tot en met 2022 er jaarlijks meer voorzieningen werden gesloten dan er werden geopend. Voor de opvangvoorzieningen vergund door Kind en Gezin heeft dit geleid tot een netto daling van de opvangcapaciteit, terwijl de opvangcapaciteit in opvangvoorzieningen vergund door ONE licht is gestegen. Er verdwenen vooral plaatsen in de niet-inkomensgerelateerde voorzieningen, terwijl de opvangcapaciteit in de inkomensgerelateerde voorzieningen net is gestegen. Er worden vooral individuele redenen aangehaald voor de sluitingen, terwijl ook financiële redenen, opheffingen van vergunningen, verhuizingen en hervormingen in de sector een rol kunnen hebben gespeeld. Wijzingen in de opvangcapaciteit ten gevolge van uitbreidingen en inkrimpingen hebben een eerder beperkte invloed op de evolutie in de opvangcapaciteit.

Een belangrijke kanttekening bij deze studie is dat de informatie over de kinderopvangvoorzieningen relatief beperkt is, waardoor bepaalde factoren die mogelijk een verklaring kunnen bieden niet kunnen worden onderzocht. Een gebrek aan informatie over de financiële situatie van de voorzieningen of de levensduur van de voorzieningen laat ons niet toe om te onderzoeken of deze factoren een eventuele rol spelen in de sluitingen. Bijkomend onderzoek naar de risicofactoren voor het sluiten van voorzieningen en ook de factoren die het openen van nieuwe voorzieningen vertragen is dus gewenst.

Bijlage 1

AANTAL OPENINGEN EN SLUITINGEN VAN OPVANGVOORZIENINGEN VERGUND DOOR KIND EN GEZIN EN DE CAPACITEIT, NAAR TARIFERING EN OPVANGVORM, 2018-2022

	2018		2019		2020		2021		2022		Totaal	
	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*
Openingen	10	370	17	567	11	272	11	303	9	415	58	1927
Tarifiering												
IKT	9	352	15	535	7	219	8	221	8	373	47	1700
Niet-IKT	1	18	2	32	4	53	3	82	1	42	11	227
Opgangvorm												
Gezinsopvang	0	0	2	12	4	25	2	12	2	12	10	61
Groepsopvang	10	370	15	555	7	247	10	291	7	403	49	1866
Sluitingen	19	422	27	679	19	540	15	315	7	252	87	2208
Tarifiering												
IKT	3	130	16	486	11	204	8	198	4	171	42	1189
Niet-IKT	16	292	11	193	8	336	7	117	3	81	45	1019
Opgangvorm												
Gezinsopvang	0	0	3	20	9	51	4	23	2	11	18	105
Groepsopvang	19	422	24	659	10	489	11	292	5	241	69	2103

* Aant. = Aantal, Cap. = Capaciteit

AANTAL OPENINGEN EN SLUITINGEN VAN OPVANGVOORZIENINGEN VERGUND DOOR ONE EN DE CAPACITEIT, NAAR TARIFERING EN OPVANGVORM, 2018-2022

	2018		2019		2020		2021		2022		Totaal	
	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*	Aant.*	Cap.*
Openingen	15	116	36	594	21	513	23	813	16	325	111	2361
Tarifiering												
IKT	10	96	11	192	9	274	17	493	13	272	60	1327
Niet-IKT	5	20	25	402	12	239	6	320	3	53	51	1034
Opgangvorm												
Gezinsopvang	13	52	15	60	5	20	7	28	6	24	46	184
Groepsopvang	2	64	21	534	16	493	16	785	10	301	65	2177
Sluitingen	43	398	20	251	26	310	31	692	37	647	157	2298
Tarifiering												
IKT	20	128	12	100	13	121	18	421	16	78	79	848
Niet-IKT	23	270	8	151	13	189	13	271	21	569	78	1450
Opgangvorm												
Gezinsopvang	26	103	12	48	11	44	11	44	20	80	80	319
Groepsopvang	17	295	8	203	15	266	21	648	17	567	78	1979

* Aant. = Aantal, Cap. = Capaciteit

Bibliografie

- BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING EN HET VERENIGD COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE, 2019. *Gemeenschappelijke algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Regeerperiode 2019-2024* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BX1, 2019. *Ixelles. La commune ferme la crèche "Les Chachoux"* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BRUZZ, 2019. *Drie crèches sluiten: Elsene en Sint-Gillis verliezen 52 plaatsen* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BRUZZ, 2021. *Kinderdagverblijven sluiten door personeelsproblemen* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BRUZZ, 2022a. *Een op de drie crèches niet in orde met taalwetgeving* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BRUZZ, 2022b. *Personeelstekort in de kinderopvang: "Van 51 plaatsen voor kinderen naar 18 plaatsen"* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- BRUZZ, 2022c. *NeoKids-crèches in Brussel failliet: geen opvang meer voor 400 kinderen* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- DEVLIEGHERE, J., DIERCKX, M., VAN LOMBERGEN, L. & VANDENBROECK, M., 2021. *Cartografie van de Nederlandstalige Gezinsvoorzieningen in Brussel*. Brussel – Gent: VGC – UGent.

- EUROPESE COMMISSIE, 2002. *Presidency Conclusions, Barcelona European Council 15-16 March 2002* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- GOUVERNEMENT DE LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE, 2021. *Arrêté du Gouvernement de la Communauté française portant approbation du contrat de gestion de l'Office de la Naissance et de l'Enfance 2021-2025* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- KIND EN GEZIN, 2016. *Jaarverslag 2015*. Brussel: Kind en Gezin.
- KINDENGEZIN, 2024. *Brochure inkomenstarief voor ouders* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- LA LIBRE BELGIQUE, 2020. *Saint-Josse ferme ses crèches paralysées par le manque de personnel* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- LE SOIR, 2021. *Quelque 590 places d'accueil de la petite enfance perdues* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- OFFICE DE LA NAISSANCE ET DE L'ENFANCE. *Plan Cigogne +5200 : appel à projets pour de nouvelles places subventionnées en crèche* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- OFFICE DE LA NAISSANCE ET DE L'ENFANCE, 2023. *Barème de la participation financière parentale ou de tiers dans les frais de séjour des enfants accueillis dans tout milieu d'accueil agréé par l'Office de la Naissance et de l'Enfance. Année civile 2023* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- RAAD VAN DE EUROPESE UNIE. *Aanbeveling van de Raad van 8 december 2022 over vroege schoolse educatie en opvang: de doelstellingen van Barcelona voor 2030 2022/C 484/01* (Geraadpleegd op 19-06-2024).
- TEPPERS, E., SCHEPERS, W., & VAN REGENMORTEL, V., 2019. *Het gebruik van en de behoefte aan kinderopvang voor baby's en peuters jonger dan 3 jaar in het Vlaamse Gewest*. Leuven, Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Noten

1. Voor meer informatie over het toekomstplan kinderopvang, zie <https://www.opgroeien.be/kennis/themas/kinderopvang-en-opgroeien/een-toekomstplan-voor-de-kinderopvang#toc-relevante-documenten>.
2. Voor meer informatie hierover, zie https://bisa.brussels/sites/default/files/documents/meth_5-1_nl_2402.pdf.
3. Hiervoor wordt het aantal openingen en sluitingen gestandaardiseerd naar het gemiddelde aantal kinderen jonger dan drie jaar in een gemeente in de periode 2019-2023.
4. <https://www.opgroeien.be/kennis/themas/kinderopvang-en-opgroeien/de-stappen-binnen-handhaving>.
5. <https://www.opgroeien.be/kennis/cijfers-en-onderzoek/kinderopvang-babys-en-peuters/cijfers-op-maat#toc-opheffingen-en-schorsingen>.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Xavier Dehaibe, Thibaut De Greef, Astrid Romain, Morgane Van Laethem

VERANTWOORDELIJKE UITGEFFSTER

Astrid Romain - BISA

©2024 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.